

travelbook

Kos i Kalymnos

Bezdroża

Mistrzowska **ERGO**
#ochrona **HESTIA**

Autorzy: Katarzyna Rodacka, Barbara Faron (uzupełnienia)

Aktualizacja: Mariusz Miodek

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Barbara Faron

Korekta: Mariusz Miodek

Redakcja techniczna i skład: Sabina Binek

Opracowanie kartograficzne: Magdalena Kroczak

Źródło danych kartograficznych: OpenStreetMap contributors;

www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bekos3>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie III

ISBN: 978-83-283-4003-9

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKcje KOS I KALYMNOS	6
INFORMACJE PRAKTYCZNE	11
PRZED WYJAZDEM	13
Wybór czasu podróży	13
Źródła informacji	13
Formalności	14
DOJAZD	16
Podróż samolotem	16
Podróż kombinowana	17
NA MIEJSCU	18
Komunikacja	18
Noclegi	23
Wyżywienie	23
INFORMATOR A-Z	26
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	35
KRAJOZNAWCZE ABC	37
Położenie	37
Ukształtowanie powierzchni	38
Klimat	39
HISTORIA	45
Mityczne początki	45
▶ Odkrycia paleontologiczne na Kos	46
Starożytność	48
Wyprawy krzyżowe	50
Panowanie Turcji	51
Bitwa o Kos	52
Kryzys grecki	52

SPOŁECZEŃSTWO	54
Mieszkańcy Kos	54
Żydzi na Kos	55
► Odkrycia archeologiczne na Kos	56
Język	58
Religia	59
Obyczaje	62
Gospodarka	64
KULTURA I SZTUKA	66
Architektura	66
Kultura wysoka	68
Sztuka ludowa	70
Mitologia	71
Kolebka medycyny	73
KUCHNIA	75
Zwyczaje kulinarne	75
Przysmaki kuchni lokalnej	76
► Przepisy kulinarne	80
Zioła i przyprawy	82
Napoje	83
WYSPA KOS	85
MIASTO KOS	86
Historia	86
Warto zobaczyć	88
Okolice	98
► Zabytki bizantyjskie	106
INNE CZĘŚCI WYSPY	108
Północne wybrzeże	108
Miasteczka interioru	112
Szczyt Dikeos	117
Antimachia	118
Półwysep Kefalos	122
KALYMNOS I WYCIECZKA DO BODRUM	125
KALYMNOS	126
Historia	126
Warto zobaczyć	128

Trasy wspinaczkowe	135
Okolice	138
BODRUM	140
Historia	140
Warto zobaczyć	141
SŁOWNICZEK POLSKO-GRECKI	148
SŁOWNICZEK WYBRANYCH TERMINÓW	154
INDEKS	157

Spis ramek

Placówki dyplomatyczne	15
Dni wolne od pracy	27
Greckie euro	31
Skąd się wzięła nazwa wyspy?	45
Grecja, Hellada czy Jonia?	48
Ośmiokrotny premier Grecji	51
Kalendarium	53
Wymiana ludności	55
Święta i festiwale	65
Zorba	71
Mitologia grecka – współcześnie wciąż żywa?	72
Mięśniak z Kos	73
Ser zastrzeżony przez Unię!	77
Paweł Lindau o Kos	87
Asklepios, patron medycyny	101
Oryginalny tekst Przysięgi Hipokratesa	102
Propozycje wycieczek rowerowych	104
Bazyliki wczesnochrześcijańskie	112
Kalydnos	127
Św. Savvas – patron Kalymnos i najśłynniejszy grecki święty	130
Poławiacze gąbek z Kalymnos	132
Rybak z Halikarnasu	141
Ojcowie Historii znad Morza Śródziemnego	142

SKARBY NATURY

Plaża Agios Theologos

Kamienista plaża na półwyspie Kefalos ze wspaniałymi zachodami słońca i z wysokimi falami, jest wymarzone miejsce dla miłośników sportów wodnych.

Skałki na Kalymnos

Kalymnos jest jednym z najczęściej odwiedzanych przez wspinaczy miejsc w Europie. Niesamowite formacje skalne robią wrażenie także na obserwujących zmagania ponad ich głowami.

Atrakcje Kos i Kalymnos

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Flamingi

Pomiędzy kurortami Tigaki i Marmari znajdują się słone bagna Alikes, wykorzystywane kiedyś do odparowywania soli z wody morskiej. Na obrzeżach błotnistego zalewu można podglądać egzotyczne flamingi.

Pawi Las

Niedaleko miejscowości Plaka znajduje się las, w którym w harmonii z kotami i żółwiami żyje stado wspaniałych paw, podobno wprowadzonych na wyspę przez samego Aleksandra Wielkiego.

Szczyt Dikeos

Trasa na szczyt wiedzie przez lasy, a widoki naprawdę zapierają dech w piersiach. Ze szczytu najwyższej góry, która była w starożytności miejscem kultu Zeusa, widać całe Kos i okoliczne wyspy.

Kup książkę

Poleć książkę

ZABYTKI

Asklepiejon

Świątynia Asklepiosa na Kos jest najlepiej zachowanym spośród 300 greckich asklepiejonów i należy do największych osiągnięć architektonicznych okresu hellenistycznego.

Palio Pyli

W opuszczonej średniowiecznej stolicy Kos znajdują się ruiny bizantyjskiego zamku, z których roztaczają się wspaniałe widoki. W pobliżu są ślady świątyni Demeter i Persefony, gdzie odbywały się misteria eleuzyjskie.

Kup książkę

Poleć książkę

Starożytna agora

Ogromna agora stanowiła centrum życia publicznego miasta Meropis założonego w 366 r. p.n.e. Uznaje się ją za jedną z największych w czasach starożytnych.

Zia

Górska wioska, która postanowiła zawrzeć pakt z turystami, przyciąga fantastycznymi widokami, malowniczymi wschodami słońca, lokalnymi przysmakami i grecką kawą.

Zamek joannitów

Z odrestaurowanych murów obronnych i n-rożnych bastionów zamku w Kos rozciąga się wspaniały widok na miasto i morze. Latem zamek jest sceną Festiwalu Hipokratesa.

Kup książkę

Poleć książkę

GRECKIE PRYSMAKI

Musaka

Przygotowane na bazie bakłażana, ziemniaków oraz mielonego mięsa tradycyjne danie greckie, którego koniecznie trzeba spróbować! W sam raz na kolację.

Miód

Nie można wyjechać z wyspy bez choćby małego słóiczka miodu tymiarkowego. W lokalnych sklepikach sprzedawany jest w słoikach różnej wielkości, z różnymi dodatkami.

Kawa po grecku

Nawet jeśli ktoś zazwyczaj pije dużą, niesłodzoną kawę z mlekiem, na pewno zasmakuje w czarnym, słodkim greckim espresso! Najlepiej napić się go w Zia, na tarasie z widokiem na całą wyspę.

Kup książkę
Poleć książkę

Informacje praktyczne

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Przed wyjazdem

WYBÓR CZASU PODRÓŻY

Najlepszą porą na podróżowanie po **Kos** jest koniec maja, czerwiec lub wrzesień. Można wówczas liczyć na słoneczną pogodę i jednocześnie uniknąć tłumów, które ściągają na wyspę głównie w okresie wakacyjnym.

Planując wyprawę wspinaczkową na **Kalymnos**, najlepiej wybrać się tam jesienią lub wiosną. Tym bardziej, że w październiku na wyspie odbywa się festiwal wspinaczkowy. Lato na taką ekspedycję nie jest wskazane, ponieważ panują tu wysokie temperatury, skały się nagrzewają, a wspinaczka w pełnym słońcu nie należy do bezpiecznych.

Mimo że w letnich miesiącach od morza wieje lekki wiatr, upały mogą być bardzo męczące. Wieczorem temperatura nieco spada i nawet w lipcu przyda się bluzka z długim rękawem, zwłaszcza podczas spacerów nad morzem. Jesienne wieczory są znacznie chłodniejsze.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

Mapy

Mapy najlepiej kupić na miejscu. Godne polecenia są dokładne i czytelne mapy greckiego wydawnictwa Skai Maps – w skali 1:25 000 po Kalymnos i 1:45 000 po Kos.

Na miejscu dostępne są zarówno mapy Kos, jak i Kalymnos. Na tej drugiej zaznaczono tereny wspinaczkowe. W czasie zbierania informacji do przewodnika obie mapy dostępne były w cenie 4,9 EUR za sztukę i można je było kupić w większości kiosków oraz w sklepach z przewodnikami w mieście Kos. W Polsce cena map wydawnictwa freytag & berndt to 18–23 zł.

Rozmówki

Ze względu na popularność Grecji wśród turystów, rozmówki polsko-greckie można nabyć w każdej większej księgarni w Polsce. Najbardziej popularne są rozmówki takich wydawnictw, jak Level Trading, Lingea, PWN czy KRAM. Wszystkie zawierają podstawowe zwroty, pomocne w komunikacji na miejscu.

Nie ma problemu ze znalezieniem rozmówek w internecie. Są one jednak na podstawowym poziomie. Jeśli ktoś zamierza dokładniej zgłębić język grecki, bardziej przydatne będą rozmówki w formie książkowej.

Kos jest wyspą, której mieszkańcy poważnie pracują w branży turystycznej. Z tego względu większość z nich posługuje się językiem angielskim. Napisy na ulicach, na autobusach (np. z przystankiem docelowym) są standardowo pisane w dwóch alfabetach: greckim i łacińskim.

Strony internetowe

Obecnie na polskim rynku nie ma żadnego przewodnika, który kompleksowo traktowałby o Kos, Kalymnos i Bodrum. Jedynym dokładnym źródłem informacji na ich temat jest internet, w którym można znaleźć kilka portali na temat regionu.

Najbardziej dokładną stroną na temat wyspy Kos jest www.kosinfo.gr prowadzona w języku greckim, angielskim i niemieckim. Oprócz wiadomości krajoznawczych zawiera ona informacje praktyczne, w tym odnośniki do rezerwacji hoteli na Kos lub biletów promowych. Podobny charakter mają strony www.kalymnosinfo.com i www.kalymnos.gov.gr w całości poświęcone wyspie Kalymnos.

◀ Port w Kardamenie

Kup książkę

Poleć książkę

Odkrycia paleontologiczne na Kos

W 2003 r. na wniosek władz lokalnych profesor George E. Theodorou został poproszony o ustalenie, czy istnieją jakieś szanse na dokonanie odkryć paleontologicznych na wyspie Kos. W tym celu profesor wraz z grupą czterech studentów Wydziału Geologii Uniwersytetu w Atenach zorganizował wycieczkę na wyspę.

Zespół początkowo koncentrował się w swoich poszukiwaniach na obszarach wokół miejscowości Mastichari i Antimachia, gdzie wcześniej odkrywano skamieniałości. Na podstawie informacji George'a Mastoropouloasa skierowali się do miejsc, w których ludzie mieli się na nie natykać. Niestety, obfita roślinność utrudniała wykopy.

Efekt przyniosły dopiero poszukiwania na wzgórzach w okolicy Kardameny, gdzie w przeszłości również znajdowano szczątki interesujące paleontologów. Liczba **skamieniałych kości** rozrzuconych w tym rejonie dawała nadzieję na odkrycie cenniejszego

Kup książkę

Poleć książkę

znaleziska. Podczas szybkich prac wykopaliskowych prowadzonych w wyznaczonym punkcie, zespół badawczy zdołał potwierdzić doskonały stan skamieniałości i ustalili, że warto podjąć poszukiwania zakrojone na szerszą skalę. Wewnątrz skały osadowej odkryto bowiem wiele części **szkieletu mastodonta** (dokładniej: miednicy), przodka dzisiejszego słonia. Liczne skamieniałości, jakie zostały wcześniej znalezione w rejonie Kardamenu, pochodzą sprzed ponad 2 mln lat. Ustalenie dokładnego wieku dla tego konkretnego znaleziska wymaga jednak dodatkowych badań. W precyzyjnym datowaniu z pewnością mogą pomóc szczątki innych ssaków.

Znaleziony na tym stanowisku **odlew skorupy gigantycznego żółwia** jest często uważany za dowód na istnienie tu jeszcze cenniejszych znalezisk. Niestety, brak funduszy uniemożliwił zespołowi dalsze prace.

Kup książkę

Poleć książkę

Odkrycia archeologiczne na Kos

ODKRYCIA ARCHEOLOGICZNE

W czasach starożytnych na Kos istniało kilka gmin, w których centrach znajdowały się świątynie poświęcone bóstwom, agora i inne elementy charakterystyczne dla antycznej architektury. Najważniejszym i najbardziej znanym dziś miejscem odkrytym przez archeologów jest oczywiście **Asklepiejon** (zob. s. 99). Pierwsze wykopaliska prowadzono tu w początkach XX w., po identyfikacji stanowiska przez miejscowego historyka lakowosa Zaraftisa.

Zabudowa obecnego miasta Kos, które leży dokładnie w tym samym miejscu co antyczna osada, do najstarszych nie należy, bo 23 kwietnia 1933 r. wyspę „wywróciło do

góry nogami” silne trzęsienie ziemi (jedno z wielu). Wstrząs pomógł jednak archeologom, którzy pod ruinami znaleźli inną zabudowę, starszą o tysiąclecia. **Wykopaliska** znajdują się w kilku częściach nowego miasta, najciekawsze w okolicach zamku od południa zamknięte ulicą Hipokratesa (Odhos Ippokratous). Obejmują m.in. **pozostałości świątyni Afrodyty i Heraklesa** z II w. p.n.e. oraz **agorę** o wymiarach 80 m na co najmniej 300 m; jej odslonięte fragmenty widać po drugiej stronie ulicy Hipokratesa. Natomiast w południowo-wschodniej części miasta odkryto **gimnazjon** z II w. p.n.e.; kilka ocalałych kolumn daje wyobrażenie o jego rozmiarach. Tuż przy bieżni są pozostałości term z czasów rzymskich, a naprzeciwko dość dobrze zachowana rzymska mozaika

Kup książkę

Poleć książkę

podłogowa przedstawiająca Apollina w otoczeniu dziewięciu Muz, Dionizosa oraz Parysa wybierającego najpiękniejszą z bogiń. Na terenie wykopalisk odkryto również pozostałości **Via Cardo**, głównej ulicy rzymskiego miasta, którą dochodzi się do innej drogi – **Via Decumana**. Po jej lewej stronie odkopano ślady willi zwanej **Domem Europy**, ze względu na mozaikę ukazującą porwanie królowej Europy przez Zeusa.

Archeolodzy prowadzili prace także w mniejszych miasteczkach i ich okolicach. Na obszarze dzisiejszej miejscowości Pyli, gdzie leżało **starożytne Aleis** (gmina Alention), zachowały się ślady świątyni Demeter i Persefony. Wiadomo, że odbywały się tutaj misteria eleuzyjskie. Podstawą tych najbardziej tajemniczych obrzędów religijnych starożytnej Grecji był stary kult agrarny, z którym Kościół bardzo długo walczył. Co ciekawe, dzisiaj patronem rolnictwa jest... św. Demetriós. W części miasteczka zwanej Harmyli znajduje się **Grobowiec Harmylosa** z III w. p.n.e., jeden z ciekawszych zabytków archeologicznych wyspy.

Na obszarze dzisiejszego Asfendiou leżała kolejna starożytna gmina – **Phixioton** lub

Fixioton, gdzie według mitu miał się ukrywać Herakles. Jej centrum o nazwie Fixa mogła być osada, której pozostałości znaleziono w okolicy i w której odkryto ślady kultu Apollina. Inne sanktuarium poświęcone temu bogu znajdowało się na zachód od Kardameny, na niskim wzgórzu w niewielkiej odległości od wybrzeża.

W pobliżu leżała gmina **Antimachidon**, ośrodek kultu Heraklesa. Jej centrum nie jest znane, jednak podczas budowy lotniska Kos odkryto nekropolię, służącą za miejsce pochówków od V w. p.n.e. do czasów rzymskich. Na ślady kolejnej nekropolii natrafiono w okolicach Mastichari, obok głównej drogi wiodącej w kierunku dzisiejszych wiosek. W regionie Kefalos archeolodzy sytuują dawną stolicę wyspy, **Aspyleę** (gmina Istchmion). Odkryto tutaj ślady akropolu z teatrem i dwóch świątyń, z których jedna była poświęcona Asklepiosowi. Niektórzy naukowcy uważają, że początek jego kultu był związany z najstarszą stolicą wyspy.

Kup książkę

Poleć książkę

Kultura i sztuka

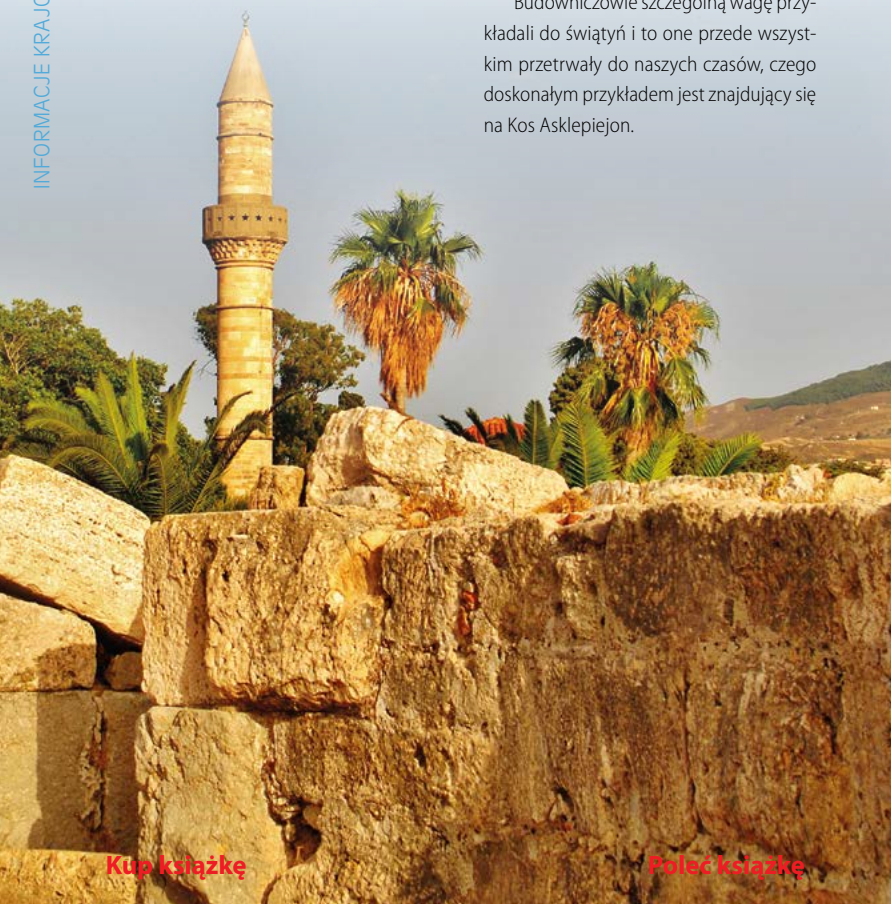
Kultura i sztuka wysp Dodekanezu rozwinęła się przez tysiące lat, począwszy od czasów mykeńskich, Grecji hellenistycznej i Imperium Rzymskiego, poprzez okres bizantyjski, aż po epokę licznych wojen i najazdów: Wenecjan, Genuńczyków, joannitów, Turków i na końcu Włochów. Stąd na przykład w niewielkim mieście Kos można znaleźć pozostałości starożytnej agory, meczety i zamek wenecki, a w Agios Stefanos dwie wczesnochrześcijańskie bazyliki.

▼ Widok z zamku rycerzy św. Jana

ARCHITEKTURA

Grecja jest kolebką architektury, toteż nic dziwnego, że najbardziej rozpoznawalne budowle na świecie pochodzą właśnie z tego regionu. Starożytni mieszkańcy Hellady wznosili przede wszystkim monumentalne budowle, o których wartości i znaczeniu w całym antycznym świecie świadczy fakt, że kilka znalazło się na liście siedmiu cudów świata. Jednym z nich było Mauzoleum w Halikarnasie (obecnie Bodrum), leżące na terytorium dzisiejszej Turcji.

Budowniczo wie szczególną wagę przykładali do świątyń i to one przede wszystkim przetrwały do naszych czasów, czego doskonałym przykładem jest znajdujący się na Kos Asklepiejon.

Kup książkę

Poleć książkę

Architektura i w ogóle sztuka grecka dzieli się na trzy okresy: **archaiczny**, klasycyjni i hellenistyczny. Pierwszy z nich trwał od X do połowy VI w. p.n.e. To w tym czasie, a dokładniej w VII w. p.n.e. zaczęły powstawać pierwsze obiekty murowane. W okresie archaicznym powstały style dorycki i joński w architekturze, a budowle zaczęły przybierać monumentalną formę. Kolejny okres, **klasycyjni**, datuje się na czas między V w. p.n.e a 338 r. p.n.e, kiedy Grecja została zajęta przez Aleksandra Wielkiego. Pojawiły się wówczas bardziej symetryczne rozwiązania, a w budowlach zaczęto łączyć porządek dorycki z jońskim. Ostatnim z okresów starożytnej Grecji był **hellenistyczny**, który trwał od IV do II w. p.n.e. Charakteryzował się przepychem i bogactwem oraz rozwojem rzeźby. Wtedy także nastąpił rozwój urbanistyki i nastąpiła moda na monumentalne budowle sakralne i publiczne. Mówiąc o architekturze greckiej, oprócz wskazania okresu powstania konkretnej budowli, stosuje się także określenia stylu: dorycki,

joński lub koryncki. Wszystkie one przyporządkowują budowlę do danego porządku architektonicznego, z których każdy rozwinął się w innym okresie. Styl dorycki datuje się na ok. VII w. p.n.e., joński pojawił się w VII i VI w. p.n.e pod wpływem ludów wschodnich, natomiast koryncki rozwinął się w V i IV w. p.n.e.

Pierwsze **świątynie greckie** powstawały najpewniej ok. X–IX w. p.n.e., jednak ich złoty wiek przypada na VIII stulecie. Ze względu na ich rolę, w świątyniach zaczął przeważać **styl dorycki** uznawany za najbardziej reprezentatywny i dostoyny. Był on najbardziej popularny w kontynentalnej części Grecji. Świątynie w stylu doryckim to budowle wznoszone na planie prostokąta z dwoma kolumnami u wejścia. Kolumny stosowane w tym stylu nie posiadały cokołów, a na ich trzonie widniały wyraźne wyżłobienia. **Styl joński**, który rozwinął się w późniejszych wiekach, charakteryzuje się bogatym fryzem kolumny i obficie zdobioną głowicą.

Kup książkę

Poleć książkę

Miasto Kos

Kos, stolica i główny port wyspy, jest nowoczesnym miastem z ulicami, wzdłuż których rosą sosny i palmy. W ścisłym centrum kos krok natrafić można na **starożytne ruiny**, doskonale wpasowane w pejzaż rozwijającego się miasta. Życie koncentruje się tutaj wokół **portu**, którego strzeże imponujący bastion, oraz w dziesiątkach restauracji i barów.

HISTORIA

Trzęsienie ziemi w 366 r. p.n.e. oraz ataki spartańskiej floty na ówczesną stolicę Aspyleę zmusiły ludność do szukania spokojniejszego miejsca do życia. Wybór padł na wschodnią część wyspy, gdzie założono osadę, która wkrótce przekształciła się w największe miasto, już na początku III w. p.n.e. zamieszkiwane przez ok. 10 tys. osób. Nowa

stolica – **Meropis** – została zbudowana według systemu Hippodamosa. Zgodnie z nim, w centrum znalazła się agora, po zachodniej stronie powstały sanktuaria i obiekty sportowe (gimnazjon, arena zapasników i stadion), natomiast domy wzniesiono we wschodniej i południowej części miasta. Mury w kształcie pierścienia otaczały obszar o obwodzie ok. 4 km. Poza nimi rozciągały się pola i ogrody. Mimo ciągłych ataków piratów, stolica pręźnie się rozwijała, czerpiąc zyski m.in. z napływu podróżnych, przybywających do znajdującego się w pobliżu Asklepejonu. W roku 554 okolice nawiedziło kolejne trzęsienie ziemi, które zniszczyło sporą część zabudowy. Przez kolejnych 600 lat miasto podupadało.

W ciągu wieków Kos przechodziło z rąk do rąk. Po rozpadzie Imperium Rzymskiego na cesarstwo wschodnie i zachodnie, zna-

▼ Nocna panorama miasta Kos

Kup książkę

Poleć książkę

Paweł Lindau o Kos

Pod koniec XIX w. słynny pruski pisarz i dziennikarz Paweł Lindau, podróżujący po wyspach Dodekanazu, w ten sposób opisał swoje wrażenia z pobytu na Kos:

„Opuściliśmy Alikarnassos (tj. Halikarnas) o 10 rano i po 90 minutach dotarliśmy do sąsiedniej wyspy – Kos. Szeroka zatoka nie wroszyła dla statków bezpiecznej podróży. W porcie stały jedynie pozostałości solidnych murów zamku z epoki rycerzy. Idąc na południe, dotarliśmy do budynków znajdujących się na linii równoległej do

nabrzeża. I park, w którym były drzewa o nadzwyczajnie grubych liściach, nadające miastu przyjemny wygląd. Ziemia jest żyzna, ale sama wyspa jest biedna. Mieszka na niej 8–9 tys. mieszkańców, z czego 2,5 tys. w mieście. Szeroka aleja wysadzana jest cyprysami, które dają miły cień. Obrazu dopełnia cichy i przyciągający oko targ w centrum miasta. Całe miasteczko znajduje się wewnątrz twierdzy. Jedynie kilka budynków można uważać za wzniesione poza terenem należącym do Rycerzy”.

lazło się w strefie wpływów Bizancjum. Po IV wyprawie krzyżowej w 1204 r. wyspę na jakiś czas przejęli Wenecjanie. Około sto lat później pojawili się tu Genueńczycy, a w 1314 r. **joannici**, którzy kupili wyspę. Nowe miasto powstało na miejscu zrujnowanej antycznej agory i było otoczone murem wzmocnionym basztami. Wiodło do niego pięć bram, z których zachowały się dwie: zachodnia Brama

Foros oraz Brama Południowo-Wschodnia. Od strony południowej mur otaczała fosa szeroka na 16 m (dzisiejsza ulica Hipokratesa). W jego obrębie mieszkali głównie Żydzi i grekokatolicy. Zamożni wyspiarze woleli przebywać w domach poza murami, wśród gajów pomarańczowych.

W roku 1523 wyspę zdobył turecki sułtan **Sulejman I**. Śladami trwającego prawie

Asklepiejon

W odległości 4 km od Kos znajduje się

★ **Asklepiejon** 📍 IV–X 8.00–20.00, ostatnie wejście o 19.30; XI–III 8.00–15.00; 8 EUR, ulg. 4 EUR, bilet łączony z zamkiem, Muzeum Archeologicznym i Casa Romana: 13 EUR., do którego najlepiej pojechać rano. Asklepiejony były świątyniami boga Asklepiosa, patrona medycyny, i w całej Grecji było ich ok. 300. Ten jest najlepiej zachowany i należy do największych osiągnięć architektonicznych okresu hellenistycznego. Wkomponowanie budowli w otaczającą ją przyrodę może równać się tylko z usytuowaniem Pergamonu i świątyni Ateny w Lindos.

Ruiny zostały udostępnione do zwiedzania w 1902 r. przez niemieckiego archeologa R. Herzoga, jednak ich odkrywcą był pochodzący z Kos historyk Iakovos Zarraftis.

Według tradycji, przy znajdującej się tu starszej świątyni szkołę lekarską pro-

wadził Hipokrates. Sanktuarium wzniesiono już po jego śmierci, w połowie IV w. p.n.e., i rozbudowywano przez dwa stulecia. Tutejszy ośrodek terapeutyczny i szkoła medyczna znane były w całym świecie antycznym. Po konsultacje przybywało do niego wielu notabli greckich, a później bogatych obywateli Imperium Rzymskiego. Ponadto w trudnych okresach, kiedy wyspa była okupowana, na jego terenie mogli znaleźć schronienie wszyscy, którzy o to poprosili. Budowla została częściowo zniszczona podczas trzęsienia ziemi w 155 r. p.n.e., jednak ostateczny cios zadał jej kataklizm w 554 r. A ponieważ stało się to w okresie dominacji chrześcijaństwa, nikt świątyni nie odbudował.

Porośnięte cyprysami i eukaliptusami ruiny zajmują wyjątkowe **stanowisko**, cztery obszerne tarasy połączone monumentalnymi schodami.

▼ Zrekonstruowane kolumny w Asklepiejonie

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

travelbook

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Kos i Kalymnos

Te dwie greckie wyspy na Morzu Egejskim cieszą się coraz większą popularnością wśród turystów. Wyrzeża kuszą plażami i turkusową wodą, a górzysty interior stanowi doskonałe miejsce pieszych wycieczek. To raj zarówno dla miłośników starożytności, jak i amatorów beztroskiego wypoczynku i koneserów zdrowej i smacznej kuchni. Wyspa Hipokratesa szczyli się imponującymi ruinami potężnego Asklepiejonu, a Kalymnos to mekka miłośników wspinaczki skałkowej.

Świat mitów i **antycznej historii**

Starożytne i bizantyjskie ruiny

Morze, plaże i **wysokie klify**

Górskie wycieczki

Kuchnia **śródziemnomorska**

Rejs promem do Turcji

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4003-9

Cena 26,90 zł